

stojita ženin in nevesta, za njima starašini. Tako si mislite poročišče, in čujte, kako župan poroča.

Župan Bincelj (sam pri sebi:) Pasja vera! tem se pa mudí sè ženitvijo; cele pol ure so prišli poprej, kakor sem mislil; rad bi ga bil še en polček švrknil, da bi bil malo več korajže dobil; saj to ni kaka kaj bodi reč, če človek v mojih letih mora skušati, kako bo poročal! (glasno k ženinu in nevesti): Le še malo potrpite; še nisem prav pripravljen za poroko! (k ženi svoji): Jera, poglej v kuhinjo, da se klobasa ne prismođi. (K ženinom): No, tako! zdaj pa le stopita pred me, pa pametno se držita, če bi mi tudi kaka neumna beseda všla; saj je poglavitna reč le ta, da vaji kot zaročenca v protokol zapišem. (K ženi svoji): Jera! za božji čas! tak spravi Miciko in Tončka ven, da se mi pod nogami ne valjata! (K ženinom): Ne zamerita tem paglovcem; pa se bota že tudi tega navadila, kader bosta mož in žena. Tedaj poslušajta! — Pa kaj sem hotel brž reči? Kako je vendar človek pozabljiv! A — že vem: Ti, ženin Štefan, si mojo Liziko precej dolgo za nos vodil, — pa naj bo! — Tebi, nevesta, bi bil pa tudi svetoval, da bi bila še par let čakala in mojega Janeza vzela. Pa kar je, to je! — Tedaj začnimo v imenu Božjem! Ne, ne, v imenu božjem — tako je bilo popred, ko sem še jez ženin bil; pri vaji moram že reči: v imenu postave. Zdaj pa le poslušajta, kar vama bom iz te šrifte bral (si briše oči) — ne vem, ali je letošnji yipavec tako močan ali kali, da mi je vse oči vzel. Čakajta enmalo: klin s klinom! (nastavi vinsko flaško). No, zdaj bo pa že šlo. Tako, ženin Štefan: ali ostaneš pri svoji volji? (brene na stran, ker se mu dečka spet pod nogami valjata) Ne zamerita, v zakonu že ni drugač. — Tako, Štefan: povej, ali ostaneš pri svoji volji? (mrda z nosom): kaj pa tako smrdí? Jera, glej glej, morebiti se je klobasa zasmodila? — — Na, za Božjo voljo, predno ta dva vkup spravim — gospod fajmošter bi bili že tri pare poročili. Tedaj, ženin Štefanček: ali ostaneš pri volji svoji? — — — in tako je ponavljal ves raztreseni župan še večkrat vprašanja; nazadnje je vendar poroko izsušmaril po postavi in zaročenca v protokol zapisal. (Ves moker si briše pot s čela). No, to je bilo delo! raji grem drva sekati. Ne bil bi verjel, da je cilno poročanje (hotel je reči civilno) tako pèkvato delo! — Tako, zdaj sta od mene poročena; al vaji bodo tudi vaši sosedje za možá in ženo imeli, ne vem. Glejta, kako bota izhajala. Žegna vam ne morem dati, ker ta je zoper mojo „šrifto.“ Le samo to vama rečem: Dobro gospodarita, da bota na tanko odraštovala davke; kajti to je prvo, vse drugo je nič. Če pa kdaj drug za družega ne marata, ni treba, da bi spet k menihodilazavoljo ločitve. Nekdaj je sicer veljalo to, da „človek ne smé ločiti, kar je Bog sklenil“, po novi postavi se pa pravi: kar človek skup spravi, to tudi človek lahko saksebi dene. In tako, z Bogom! — Stojta: še nekaj! Če hočeta, da vaji tudi gospod fajmošter poroče, nimam nič zoper to; škodovalo vama ne bo, treba pa tudi ni po postavi. Tedaj srečno! — (Svatje se poslovijo.) Jera! prinesi mi klobaso; saj vem, da je že vsa zasmojena zavoljo te prismojene poroke. Še tega se je županom manjkalo! Po „N. Geiss.“

Dopisi.

V Celji 20. dec. (Iz narodne čitalnice.) V nedeljo 29. dne t. m. bode občni zbor čitalnice naše. Red glavne te skupščine je: 1) Govor ravnatelja. 2) Razlaganje računov. 3) Posvetovanje o naročbi časopisov. 4) Prodaja nekterih časopisov. 5) Nasveti posameznih društvenikov. 6) Volitev novega odbora. Občni zbor se začne ob 5. uri. Po dokončanem zboru ob 7. uri

zvečer pa bode glediščina igra „Ultra“ in po tej tombola. — Ob enem naznanjamo načrt veselice v dvorani narodne čitalnice celjske v zimskem času leta 1868, in sicer: 12. januarja tombola in ples; 26. januarja veliki ples; 2. februarja v spomin Vodnika glediščina igra in ples; 16. februarja veliki ples; 8. marca glediščina igra in tombola; 29. marca glediščina igra in tombola. Začetek vsake veselice ob 7½ uri zvečer. Opomba. Vsaki torek in petek je streljanje s puščami na tarčo. Vse druge veselice se bodo v posebnih listih oznanovale. V Celji stanujoči, ki niso v čitalnico vpisani, naj se ne vpeljujejo. O d b o r.

Od Savine. — Na dan sv. Lucije popoldan ob 3. uri smo k grobu spremili c. kr. okrajnega predstojnika celjskega g. Janeza Lichteneggerja. Kratka pa huda bolezen je njegovo čvrsto truplo v malih dneh razdrlo, ter njegovo življenje v najlepši možki dôbi 53. leta pokončala. Sprevod je bil slovesen; prišlo je mnogo prostega ljudstva iz vseh krajev celjskega in bližnjih okrajev spremiti truplo rajnega na kraj pokoja; vse civilne oblasti z vojaškimi častniki skupaj so povišale njegovo častno spremstvo, med kterimi je tudi bil sedaj tukaj med Slovenci stalno bivajoči ban hrvaški baron Josip Sokčević. Naj konečno dodam zgodbo, ktera naj razjasni marsiktere, morebiti krive pojme o značaji pokojnega, ki mu ob enem utegne biti najlepši spomin, ki ga polagamo na njegov prerani grob, in njegovim uradniškim tovaršem v živ izgled. Koncem meseca septembra t. l. pride rajni predstojnik ob priliki občinskih volitev tudi v občino N. svojega uradnega okraja kakor vladni poverjenik. Pri volitvi se je sam ponudil za bilježnika, da bi vodil volilni zapisnik. Po dokončani volitvi začne k veselemu začudenju vseh pričujočih odbornikov v lepi slovenski besedi tako-le odbor nagovarjati, držeč v roki v pravilnem slovenskem slogu sestavljeni zapisnik: „Slavni odbor! Do zdaj so se vsa uradna opravila po nemški obravnavala; ker so pa naš presvitli cesar že večkrat ravnopravnost vseh jezikov svojih narodov slovesno oklicali; ker vaši državni poslanci na Dunaji zmirom tirjajo, naj se enkrat z vami v maternem jeziku uraduje; ker so že tudi slični ukazi od visokega ministerstva dani; ker se od vseh strani toži, da le uradniki izpolnitev teh tirjatev ovirajo, sem jez, da me ne bode ta pravična graja zadela, vašemu slovenskemu zboru slovenski zapisnik sestavil, da ga bode vsakdo lahko razumel in z dobro vestjo podpisati mogel.“ Potem je prebral zapisnik in po slovenski prisego vzel od župana in 3 svetovalcev. Ker je pa en svetovalec bil trd Nemec, pretolmači mu predstojnik zapisnik po nemški, rekši: „Entschuldigen, wir sind in einer slovenischen Gemeinde.“ To vse je sicer malenkost, — al gledé na to, kako se drugod uradniki ustavljajo pravicam Slovencev, je vendar to cvetlica na grob pokojnemu.

Iz Ljutomera 20. dec. — d — Sredi januarja prihodnjega leta se bode po novi društveni postavi pri nas, ki smo na meji Magjarov in Nemcev, čitalnica odprla. Potrebovala bode izdatne in tehtne podpore, da se bode mogla pristojno vzdržati. Vabimo toraj narodnjake vseh stanov, da bi mnogobrojno kakor udje k čitalnici pristopili, posebno se pa obračamo do vas možje kmečkega stanu iz ljutomerskega in ormuškega okraja, da bi bili vi krepka in čvrsta podpora našej mladi gojenki! Začasni odbor.

Iz Solkana 14. dec. — Splošno je bilo veselje, ko smo pred nekimi tedni videli priprave, ki jih je delal naš nevtrudljivi čitalnični odbor, da bi naša čitalnica slavno obhajala spomin neumrlega slovenskega pesnika Franceta Prešerna, in željno je vsak pričakoval dne 8. dec. meseca, ki je bil za to svečanost

odločen. Zaželeni dan pride, ura 6. zvečer se bliža, gostje dohajajo, možnarji grmijo. Krasno okinčana dvorana bila je kmalu napolnjena. Na navlašč napravljeni oder, kterege je zaljšala slika Prešernova, stopijo pevci z zastavo na čelu in Ipavčev zbor „Lepa naša domovina“ v občno pohvalo zapojejo. Sledil je potem vvodni govor, kterege je blagovolil prevzeti tukajšni gospod kaplan Jože Skočir. Živahni dobro- in slava-klici so dovolj očitno kazali, da je govornik povsod pravo zadel. Po odpetem zboru „Brodar“ deklamovala je gospodičina Josipina Mozetičeva iz Koseskove „Device orleanske“ 4. nastop s živim sočutjem in vsaki vrstici primernim povdarkom, kar so tudi poslušalci s živahnim ploskom priznavali. Iz srca čestitamo mladi slovenski krasotici zarad občne pohvale, ki jo je prejela, ko se je v prvo na očitnem odru tako izvrstno poskusila. Živila! Pel se je potem Mašekov zbor „Strunam“, kteremu je sledila šaloigra „Starost slabost“, ki je izbudila splošno veselje in obilo smeha. Predstavljal so jo prav lično trije na Primorskem dobro znani, šaljivo imenovani „peklenski fantje“ (po selu „Pekel“ pri Rifemberku). Po igri je deklamoval g. V. Dolenec Prešernovega „Pevca“ in domač kmečki fant imel je kratek govor; vmes so se pa peli sledeči zbori: duhovski del iz „Kdo je mar“, „Otok bleški“ in „Budnica“ vsi izvrstno. Počastilo nas je s svojo nazočnostjo mnogo rodoljubov iz Gorice, Kanala, Ajdovščine, Dornberga, Črnič, Prvačne, celó iz bližnjih brd se je nekaj prostih kmetov besede udeležilo. Med vsemi, posebno pri obedu je vladalo neko nenavadno narodno gibanje. Napitnica je dajala povod napitnici in vbrano petje je z neko čarobno močjo vnemalo srca pričujočih. In marsikteri naših domačinov, ki je imel popred „čitalnico“ za neko strašno pošast, spoznal je zdaj pravi njeni namen in občno njeno korist. — Petelini so že peli, ko smo odhajajoče goste pozdravljali. Ločili smo se s srčno željo, da bi se nam spet v kratkem enak večer ponovil.

Iz Kranja 22. dec. — Po smislu §. 11. društvenih pravil je odbor v svoji zadnji seji sklenil, da bode v nedeljo 29. t. m. ob 4. popoldne v tukajšnji čitalnici občni zbor. Dnevni red je sledeči: 1. Nagovor predsednikov. 2. Sporočilo tajnikovo. 3. Sporočilo denarničarja. 4. Volitev pregledovalcev računov. 5. Volitev odbora za prihodnje leto. 6. Nasveti družbenikov. Uljudno se vabijo čč. družbeniki odbor.

Iz Ljubljane. (Iz deželne odbora.) V poslednji seji je deželni odbor v 3. berilu potrdil nove napotnice (inštrukcije) za uradnike, zdravnike in služnike deželne prisilne delavnice v Ljubljani. — Ker ob novem letu deželni odbor prevzame od c. kr. deželne vlade vse blagajnice (kase), ktere stojé pod oskrbovanjem deželnega zastopa, in je že vso drugo za sprejem vseh zakladov pripravljeno, je odbor v poslednji seji poleg blagajnika (kasirja) gosp. Fr. Ravnikarja še izvolil kontrolorja gosp. Kar. Žagarja, bivšega 1. asistenta pri c. k. deželni blagajnici. — Zarad dijaških štipendij, ki so po oporoki Schellenburgovi od 1713. leta odločene za gimnazijste v Ljubljani, ker takrat še družih gimnazij na Kranjskem ni bilo, je po mnogih in od več strani ponovljenih prošnjah deželni odbor sklenil obrniti se do c. kr. deželne vlade, da bi se Schellenburgovo ustavno pismo, ktero je bilo leta 1781 prvokrat prenačeno, zdaj še prenačedilo na to, da tudi učenci gimnazije novomeške in kranjske, ako imajo sicer po ustanovi predpisane lastnosti, morejo dobiti to štipendijo.

— (Iz odborove seje Matice slovenske) povemo danes le to (celo sporočilo pride v prihodnjem listu), da

po predlogu odbornika gosp. E. Coste je doktor in profesor zdravilstva gosp. Jan. Purkyne, ki po svoji učenosti slovi po vsej Evropi in kteremu na čast so v Pragi 17. dne t. m. z veliko slovesnostjo obhajali njegov 80. rojstni dan ter mu v spomin tega dneva posvetili svetinjo z napisom: „Nesmrtedlny v narodu a vědě nepočítá let. 17. prosinca 1867“ (za narod in vednosti neumrljiv, ne šteje let), bil od Matice naše soglasno in živahnimi slava-klici za častnega uda izvoljen. Brž po telegrafu se je slavnemu starčku nanzanila ta volitev.

— *Mazepa.* Pravlica zgodbe resnične, ki jo je po Byronovi istega imena slobodno pel in pomnožil — slavni naš Koseski, natisnjena je zdaj vsa na 3½ pôlah v lični obliki in pridjala se bo „Novicam“ v prvi polovici prihodnjega meseca — krasen dar prvaka našega slovenskemu slovstvu. Gosp. Koseski, kteri po 1848. letu ni nobenega plodú divne svoje muze več na svetlo dal, stopi zopet s to poezijo pred slovanski svet in v uvodu k tej poezii v mični alegorii govori o premembah slovenske pisave poslednjih 20 let, to je, od leta 1848. do 1868. leta, v kterem bode „Mazepa“ zagledal beli dan. Jederni svoj uvod izvršuje Koseski tako-le:

Tak je z menoj — pa ne v pregledu krasa —

V obziru le na spanja dolgi tek,

V obziru na premembe vad in glasa,

Ki nakopiči jih ta pusti vek,

Ne meni le, občinsko vse okrogo,

Kdo rajnih bi spoznal Slovenjo nek? —

Če kdo tedaj — ne bo jih, djal bi, mnogo —

Te stike bral, al brati slišal bo,

Naj gré nazaj, prijazno v srcu slogo,

Teh dvajset let; tam je koren za to.

Takrat smo vsi enako še pisali,

Je manj besed ko misli mar bi biló,

Smo terna v perst, ne črke v trn se bali,

Če kaki grm ni vs po volji bil,

Smo vlke v njem, ne tičic preganjali.

Tak nam je čas kaj malega rodil,

Ne da bi za-se tù ali tam slovelo,

Al da od nas bi kdo se kaj učil,

Veljavo le pepéla da b' imelo,

Ki včasih njivi ploda mnogo dá.

In tak izid želí sledeče delo,

Bog daj, Bog daj, da bi doseglo ga! —

— Kakor se kaže, ni upati, da bi žitna cena padla ker severna železnica ima toliko žita prevaževati iz našega cesarstva na Francozko in Angležko, da si je od južne (dunajsko-tržaške) železnice izposodila 1200 vóz (vagonov), za kterege vsacega dobiva za vsaki dan po 3 gld. plačila. Srce bolí človeka, ako vidi državno našo železnico, v tujih rokah, ki si obilo dobička kuje, prazna državna kasa pa milo gleda. In vendar so bistroumnost ministra Bruka, pod kterim se je ta železnica Francozom prodala, kovali v nebó!

— (Čitalnica naša) si je spet v zlato svojo knjigo zapisala preteklo nedeljo, kajti podarila je 90 ubozim šolarskim otročičem popolno zimsko obleko, za ktero so blagi dobrotniki in dobrotnice donesli gradiva, ki so ga z lastno rokó izdelale naše vrle gospé in gospodičine. Zbrala se je že pred 11. uro v čitalnični dvorani obila množica, ki je ogledovala fantičem in deklicam izdelana prav dobra in močna oblačila; ko pa učitelj g. Fr. Močnik pripelje trumico uboge mladine na mesto delitve, ginjeno je bilo o tem pogledu vsako srce. Še posebno pa se je odlikovala letošnja delitva s tem, da visokorodna gospá prečastitega našega c. k. deželnega predsednika pl. Konrada Eybesfeld-

skega je z dvema gospodičinama hčerkama počastila darovanje in je blagovolila sama deliti kruh in jabelka otročičem, katerim so preč. generalvikari in stolni prošt gosp. Anton Kos delili obleko. Dva prisrčna govora: začetni gospoda dr. Orla in konečni gosp. generalvikarja globoko sta segla v srca vsem pričujočim. Naš vrli pevski zbor pod vodstvom svojega pevovodja je slovesnost odprl s lepo cerkveno pesmijo, kateri je sledilo še več priljubljenih narodnih pesem. Poldrugo uro je trpela po blagem svojem namenu izvrstno lepa, ginljiva slovesnost; milosrčni dr. Orlovi rodovini, ki je početnica te naprave, je moralo pač posebno dobro djati, ko je videla, kako od leta do leta lepše sad poganja to, kar je vsejala 1865. leta, ko je bilo obdarovanih 70, lani 72, letos 90. Solzé hvaležnih staršev pa morejo najmilejše plačilo biti tudi vsem gospém in gospodičinam, ki so v kratkem času podelale toliko blagá, da je vsak otrok od nog do glave bil oblečen, kakor tudi mojstru g. Maršaleku, ki je obleko prirezaval, in mojstru g. Drašlerju, ki je s pomočjo Šventnerjevo obuvala izvršil. Naj dodamo še to, da je deželni glavár pl. dr. Wurzbach na dan delitve še posebno poslal 5 gld. v ta namen, da se starišem najubožnejega fantiča podarijo 3 gold., deklice pa 2 gold. v gotovem denarju. „Kar ste ubogemu dali, to ste meni dali“ so povdarjali gosp. prošt prav lepo — in te besede kličemo vsem sesticam čitalnicam; naj posnemajo ljubljansko, kakor je storila že kranjska. Z združeno močjo raste iz malega veliko!

— Čitalnica ima svoj občni zbor na sv. Štefana dan ob 11. uri dopoldne po razposlanemu programu.

— Pevski zbor čitalnice naše napravi zadnji večer tega leta v dvorani čitalnični jako zanimivo veselico.

— 1. list „Triglava“ je prinesel izvrstne večje sestavke „Rückblick auf die Landtagswahlen in Krain“, „Graf Anton Auersperg und die Germanisirung“, „die Findelhausfrage in Krain“; razun tega mnogo družih novic in dopisov, med katerimi zanimivi dopis iz Ljutomera itd.

— (Zahvala). V imenu vseh obdarovanih ubogih učencev iz naše šole navdušeno kličemo: Stokrat Bog plačaj in povrni vsem blagim dobrotnikom in dobrotnicam toliko dobroto!

Ravnateljstvo mestne glavne šole
pri sv. Jakobu.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Zbornica gosposka državnega zbora, spoznavši sicer, da postava o skupnih stroških neogerskim deželam naklada 11 do 12 milijonov gold. več plačila, je vendar pritrdila sklepom zbornice poslancev o denarnih zadevah „ogerske poravnave“, in temu, kar je ona v §. 5. zaradi državnega dolga predručila, je pritrdila zbornica poslancev — in tako se je ves državni zbor dunajski pohlevno uklonil trmi ogerski, ki se po zborniškem jeziku imenuje „Zwangslage“. Da bi pač ta „Zwangslage“ ne bila nesreča Avstrii! Zbornica poslancev je poslednje dni in prav hitro sklenila postavo zaradi plačevanja stroškov za najdenišnice, zaradi oproščenja novih ali prezidanih hiš od davka, zaradi znižanja davščine pri izvožnji sladkora in žganjic v tuje dežele, zaradi davka manjših žganjarij; prošnjo 3 obrtnikom pripomočnih družeb, med temi tudi ljubljanske (Aushilfskassa-Verein) zaradi oproščenja od davka in koleka je zbornica izročila ministerstvu, naj osnuje postavo, po kateri se taka obrtništvu dobrodelna društva

v vrsto javnih hranilnic denejo; dr. Toman je sicer gorko zagovarjal prošnje omenjenih družeb, da se brž rešijo po pravih obstoječe postave, pa ni zmoget; obveljal je gori omenjeni sklep. Tako ste zbornici dovršile vse svoje naloge (le zbornica gosposka je odložila postavo, po kateri naj bi se šola ločila od cerkve, in postavo zaradi civilnega zakona) in v nedeljo 22. dne t. m. končale svoje seje. Državni kancelar jima je po sklepu cesarjevem napovedal, da se snide državni zbor zopet 29. dne januarja. — V poslednji seji je državni kancelar zboru tudi naznanil, da je presvitli cesar potrdil 6 po državnem zboru sklenjenih glavnih državnih postav, ktere skupaj delajo sedanjo ustavo za neogerske dežele in so že 22. dne t. m. veljavne postale. Ko je zbor na novo volil dr. Giskro za predsednika, viteza Hopfena in dr. Ziemialkovskega pa za podpredsednika in je še ministerstvu pravico dal, da sme za prve kvatre prihodnjega leta samolastno poberati davke, so poslanci posameznih dežel volili izmed sebe poslance v delegacijo, to je, tisto skupščino, ktera bode s poslanci ogerskimi obravnavala Avstrii skupne zadeve. V delegacijo so bili izvoljeni: dr. Toman in njega namestnik Svetec, — Črne in njega namestnik dr. Pajer, — vitez Scrinzi in njega nam. Conti, pl. Froschauer in namestnik Seyfertic, — dr. Vidulich in njega nam. dr. Colombani, — Mertlič in njega nam. Jessernigg (za Koroško), — dr. Kaisersfeld in dr. Rechbauer, za nam. pa dr. Waser (za Štajarsko), — dr. Lapena za Dalmacijo, — Greuter in Giovanelli, namestnik dr. Jäger (za Tirolsko) itd. itd. Tudi gospôska zbornica je volila svoje poslance v delegacijo, ktera se kmalu po novem letu snide. — Novih ministrov pa le še ni! Mnogi, katerim se ministerstvo ponuja, ne marajo za to. To je pač najostrejša kritika — dvalizma. — Volitve za deželni zbor hrvaški se nesrečno vršijo za narodno stranko; Magjaroni s tako silo pritiskajo na volilce, jih podkupujejo, napajajo itd., da je v zgodovini komaj para taki sili! Ni čuda tedaj, da so v Zagrebu padli vsi trije narodni kandidati. Poleg tega pa tudi na Hrvaškem vse mrgoli iznevernikov. Gotovo je po vsem tem, da pride le toliko narodnih poslancev v deželni zbor, da bojo s tehtno besedo protestovali zoper posiljeni volilni red in potem zbor zapustili, naj počenja kar koli hoče Magjarom na ljubo; prihodnost bo kazala, ali bode tudi Avstrii na srečo. — Vse svoje poročnike pri velikih vladah na Dunaji, Parizu itd. je ruska vlada poklicala v Petrograd na posvetovanje zaradi prihodnje politike. Ta sklic poročnikov kakor sestavek v ruskem časniku „Invalid“ sta grozno oplasila ves svet, kateri se boji, da se ruska vlada za prihodnjo pomlad res na veliko vojsko napravlja. — Po več deželah, kjer so imeli za seženj na debelo snega, je južno vreme ga tako hitro stajalo, da so nastopile povodnji; tako tudi v Karlovcu in drugod.

Žitna cena

v Ljubljani 21. decembra 1867.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 60 — banaške 7 fl. 30. — turšice 4 fl. — — soršice 5 fl. 20. — rži 4 fl. — — ječmena 3 fl. 20. — prosa 3 fl. 20. — ajde 3 fl. 20 — ovsa 2 fl. — — Krompir 1 fl. 60.

Loterijne srečke:

V Trstu 12. decembra 1867: 25. 48. 16. 68. 76.
Prihodnje srečkanje v Trstu bo 8. januarja 1868.